

STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE VALORIFICATE ÎN FORMAREA ATITUDINILOR INTERPRETATIVE ALE ELEVILOR DIN CLASELE PRIMARE

Viorica OBOROCEANU, grad didactic superior, doctorandă

Universitatea de Stat din Tiraspol

Rezumat. Atitudinile pozitive față de lectură influențează elevul de vârstă școlară mică. Principiul stimulării interesului pentru lectură al elevilor, actualizării experienței de viață și a celei estetice, al creativității stau la baza dezvoltării atitudinii elevului față de opera literară, iar acestea din urmă fiind un generator al atitudinilor interpretative. Elevii de azi așteaptă noi și noi provocări, prin urmare, trebuie să le oferim texte care să le trezească și să le mențină interesul, să descopere de fiecare dată noi chei de lectură, să-și dezvolte capacitatea de analiză și sinteză, să valorifice experiența personală. Formarea atitudinii interpretative a elevului față de textul literar solicită a fi inițiată prin aplicarea strategiilor didactice, determinată de acuratețea comprehensiunii. Preferința literară a cititorului și atitudinea lui pozitivă față de un personaj îi servește drept model elevului.

Cuvinte cheie: atitudine, atitudine interpretativă, text literar, interpretare, strategii didactice interactive.

Summary. Positive attitudes towards reading influence the young school age student. The principle of stimulating students' interest in reading, updating life experience and aesthetics, creativity are the basis for developing the student's attitude towards literary work, and the latter being a generator of interpretive attitudes. Today's students face new and new challenges, therefore, we must offer them texts that will arouse and maintain their interest, to discover new reading keys every time, to develop their capacity for analysis and synthesis, to capitalize on the experience. personal. The formation of the student's interpretive attitude towards the literary text requires to be initiated by applying the didactic strategies, determined by the accuracy of the comprehension. The reader's literary preference and positive attitude toward a character serves as a model for the student.

Keywords: attitude, interpretive attitude, literary text, interpretation, interactive teaching strategies.

La baza oricărei activități socio-umane, inclusiv și activității de învățare se află atitudinile. Atitudinile reprezintă poziția internă adoptată de o persoană față de situațiile în care apare. Ele apar ca veriga de legătură între starea psihologică internă dominată a persoanei și mulțimea situațiilor la care se raportează în contextul vieții sociale.

Ca o componentă orientativă a personalității, *atitudinea* pare mai degrabă un material filtrant al creierului, prin care ne manifestăm viața; solicită timp; este un proces trăit sau retrăit în care și natura își impune rolul său; se manifestă prin comportament și constituie convingerea persoanei prin emoțiile atașate acestei convingeri.

Cercetătorul Vl. Pâslaru menționează că *atitudinea și interpretarea*, ca acte generate de textul artistic, sunt evidențiate de către majoritatea cercetătorilor creației artistice drept trăsături definitorii ale operei de artă. Aceste caracteristici arată că materia de învățământ (= obiectul de cunoaștere) are capacitatea de a impune elevului cititor (= subiectului) o activitate de autoformare” [8,p.61].

Achiziționarea atitudinii se realizează pe trei căi importante: contactul direct cu obiecte, evenimente, persoane, interacțiunea cu cei care dețin deja o atitudine; experiența socială asimilată în grupurile formale sau informate.

Atitudinile se formează și se dezvoltă în cadrul activităților de viață [5]. Lectura este un act de mare complexitate care presupune nu numai prezența unui cititor/lector și a unui text, ci și interacțiunea acestora. Textul literar poate influența indirect multe dintre atitudinile concrete pe care le avem, iar construcția secretă a libertății interioare se conturează prin formarea atitudinii către lectură.

Atitudinile pozitive față de lectură și realizările academice sunt legate între ele și se influențează reciproc. Principiul stimulării interesului pentru lectură al elevilor, actualizării experienței de viață și a celei estetice, al creativității stau la baza dezvoltării atitudinii elevului față de opera literară, iar acestea din urmă fiind un generator al atitudinilor interpretative. Elevii de azi așteaptă noi și noi provocări, prin urmare, trebuie să le oferim texte care să le trezească și să le mențină interesul, să descopere de fiecare dată noi chei de lectură, să-și dezvolte capacitatea de analiză și sinteză, să valorifice experiența personală.

I. Șerdean menționează că în citirea textelor literare simpla exersare a actului cititului nu poate asigura însușirea capacității elevilor de a se orienta într-un text, dacă nu se are în vedere, în același timp, înțelegerea mesajului unei creații literare, științifice sau de altă natură, înțelegere realizată pe baza analizei multiple a textului. Înțelegerea unui text este echivalentă cu o înțelegere de sine [9, p.219].

Personalizat, textul e oglinda interioară în care Eu-l se privește pentru a se cunoaște. Atitudinea interpretativă elevului față de opera literară este calificată ca o construcție complexă de reacții afective din partea subiectului educației literar-artistice față de opera literară, axată pe *comprehensiune, experiență lectorală, interes, motivație, selectivitate, gust estetic, pe judecățile de valoare ale subiectului*. Acestea sunt raportate la idealurile artistice, la crezul artistic, la sistemul de valori general-umane, orientând subiectul spre o anumită comportare vizavi de opera literară ca pretext al cunoașterii de sine.

După cum afirma și P. Cornea: „A spori motivațiile lecturii, a spori randamentul calitativ al comprehensiunii, a crește abilitatea abordării plurale a textelor înseamnă a înmulți șansele individului de a se înțelege pe sine și de a-i înțelege pe alții. E un obiectiv major cultural, și nu numai cultural, la îndeplinirea căruia aportul școlii e hotărâtor, dar un exclusiv” [4].

Pentru a-i face pe elevi să trăiască întregul complex de sentimente izvorâte din conținutul unui text, este necesar ca însuși învățătorul să se emoționeze sincer și convingător în fața operei artistice; pe această cale el va transmite emoția sa firească celor pe care-i educă. În acest sens, învățătorul trebuie să urmărească la lecțiile de citire/lectura un numai “ despre ce este vorba în această lecție“, să nu se limiteze la comentarea conținutului tematic al textului, la “ ceea ce se comunică ”, ci să-și propună de fiecare dată și “ cum se comunică “ fiind știut că literatura este artă, o formă specifică de reflectare a realității, cu mare forță evocatoare și de influențare.

Modalitățile de abordare a textelor literare și menținerea interesului elevilor pentru lectură a evoluat prin aplicarea următoarelor strategii:

- selectarea operelor după anumite principii: să fie accesibile, să corespundă temelor curriculare, să provoace interesul elevilor, să creeze satisfacția lecturii; textele să fie diverse ca structură, tematică, probleme abordate; să fie în proporție echilibrată literare și nonliterare; să aibă valoare formativă, estetică, educativă; să fie bine scrise;
- organizarea conferințelor de lectură, pentru cunoașterea stării de lucruri și motivarea elevilor de a citi permanent;
- realizarea atelierelor de lectură, discuții în baza operelor citite;
- povestirea rezumativă a conținutului și oprirea la cel mai incitant moment, propunându-le să continue lectura;
- alungarea rutinei, variind strategiile didactice de studiere a textelor literare.

Pentru a-i determina pe elevi să devină cititori pasionați, mi-am propus să le formez cu răbdare și străduință, gustul pentru lectură. În continuare prezint condițiile subiective ale interpretării textului literar, aplicate la elevii din clasa a IV-a, în cadrul lecțiilor de limbă și literatura română:

➤ **TAXONOMIA INTEROGĂRII** la studierea fragmentului textului *La scăldat*, (Amintiri din copilărie, după Ion Creangă), recurgând la o listă de întrebări, de tipul celor menționate în tabelul 1.

Tabelul 1. Taxonomia interogării în baza textului *La scăldat*, de Ion Creangă

TIPURILE DE ÎNTREBĂRI	ÎNTREBĂRI ADAPTATE PENTRU INTERPRETAREA TEXTULUI
<i>I. Întrebări literale</i>	1. Când s-au desfășurat evenimentele? 2. Unde s-au întâmplat ? 3. Cu cine s-a întâmplat ? 4. Cine a mai fost implicat ?
<i>II. Întrebări de traducere</i>	1. Cum explicați cuvintele :” tologit”, “lespegioară”, “știoalnă”, “năduh”, “ prund” ? 2. Ce înseamnă expresiile : “de- ți venea să te scalzi pe uscat“, “ îi veni tu acasă, coropcarule..” ?
<i>III. Întrebări interpretative</i>	1. De ce Nică se duce pe furiș la baltă? 2. Cum credeți, Nică se duce pe furiș la baltă pentru că nu vrea să steie cu fratele mai mic? 3. Cum credeți, mama i-ar fi permis lui Nică să meargă la scăldat?
<i>IV. Întrebări aplicative</i>	1. Ce s-ar fi întâmplat, dacă mama nu ar fi observat plecarea lui Nică? 2. Ce s-ar fi întâmplat, dacă băiatul ar fi cerut permisiunea mamei? 3. Ce ar fi putut face Nică pentru a fi salvat? 4. Ce-a făcut-o pe mama să-și pedepsească feciorul? 5. Ce ar fi putut face Nică pentru a nu fi pedepsit?
<i>V. Întrebări analitice</i>	1. Care sunt etapele acțiunii din text? 2. Ce indici construiesc momentele acțiunii? 3. În ce moment se dezlănțuie acțiunea? Ce cuvinte mărturisesc intriga ? 4. Care este momentul cel mai tensionat din povestire? 5. Ce modalități de caracterizare a personajului a folosit autorul?
<i>VI. Întrebări sintetice</i>	1. Cum a procedat Nică într-o altă situație, întâlnită în amintirile lui Ion Creangă? 2. Ce putem generaliza?

VII. Întrebări evaluative	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cum apreciezi comportamentul lui Nică? 2. Nică a avut un comportament corect? De ce? 3. Mama a procedat corect, pedepsindu-l ? 4. Cum te-ai simți în locul lui Nică ? 5. Ce pedeapsă ți-ai alege ? 6. Dacă ar fi mare zăpușeală, ai fugi și tu să te răcorești ?
---------------------------	--

➤ STIMULAREA INTERESULUI ELEVILOR, care presupune concentrarea atenției receptorului asupra obiectului (Ce comunică textul?, Despre ce este el?), sintetizate în tab. 2.

Tabelul 2. Stimularea interesului pentru lectură în baza textului *Copiii în luncă*

<u>Lectura textului:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Se solicită elevilor să citească textul integral, în gând. • Se verifică caracterul conștient al citirii prin întrebări ce vizează conținutul textului: <ul style="list-style-type: none"> - Care sunt personajele care participă la întâmplare? - Ce au descoperit cei doi copii? • Se dirijează citirea pe fragmente și explicarea cuvintelor și a expresiilor ale căror sensuri sunt necunoscute elevilor.
<u>Primul fragment:</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Ce înseamnă cuvântul „luncă”? Găsiți explicația în manual și citiți-o! - Înlocuiți cuvântul „dăruia” cu alt cuvânt potrivit în context. - Ce înțelegeți prin expresia „covorul verde”? <p>Se scrie pe tablă: covorul verde - iarba</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alcătuiți un enunț în care să folosiți această expresie. • Găsiți cuvinte cu sens asemănător cuvântului „pufos”. • Ce sunt hainele verzi ale copacilor? • Refaceți propoziția, înlocuind expresia „hainele verzi” cu cuvântul „frunzele”. <p>Ce observați? Se scrie pe tabla: <i>a se înveșmânta - a se îmbraca</i></p>
<u>Al doilea fragment:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Se numesc elevii care să citească al doilea fragment. <p>Se scrie pe tabla: <i>a ticăi - a bate ritmic</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ce intonație este indicată în situația: „Ce minune!” De ce? • Spuneți un cuvânt cu sens asemănător cuvântului „minune”. • De ce credeți că autorul a folosit cuvântul „crenguțe” și nu „crengi”? <p>Scriu pe tabla: <i>căptușit - izolat, învelit;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Se realizează asocierea cu hainele căptușite.
<u>Al treilea fragment:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Se numesc doi elevi care citesc fragmentul. • Se scrie la tabla explicația cuvintelor: <ul style="list-style-type: none"> mărișor - nu prea mare golași - fără pene • Alcătuiți un enunț folosind cuvântul „golași”.
Conversație generalizatoare:	<ul style="list-style-type: none"> - Cum arată natura primăvara? - Ce minune au descoperit copiii în luncă? - De ce nu trebuie să atingă ouăle? - Ce au devenit puii pentru copii?

➤ TEORIA INTELIGENȚELOR MULTIPLE este aplicată în baza textului *Vizită*, după I. L. Caragiale. Am abordat această temă pe parcursul a opt lecții, fiecare lecție din perspectiva unei alte inteligențe:

Tabelul 3. Teoria inteligențelor multiple în baza textului *Vizită*, după I.L.Caragiale

Lecția	Tematica lecției cu subiectul : <i>Vizită...</i> , după I. L. Caragiale	Tema propusă pentru realizare	Observații privind îndeplinirea sarcinilor de lucru
I	<ul style="list-style-type: none"> Observarea textului: <ul style="list-style-type: none"> - vocabular, - citire expresivă. 	<p><u>Patru desene colorate:</u></p> <p>a) unul conținând scena vizitei;</p> <p>b) trei reprezentări, din forme geometrice (a lui Ionel, a dnei Popescu, a musafirului); Portret, <u>în relief</u>, al chipurilor celor trei personaje (plastilină).</p>	<p><u>Activitate individuală:</u></p> <p>cinci realizatori, care își distribuie, de acord comun, sarcina.</p>
II	<ul style="list-style-type: none"> Ideile principale; caracterul narativ; relația autor – narator - personaj. 	Interviu cu Ionel (doar întrebări pentru el).	<p><u>Activitate de grup:</u></p> <p>- doi elevi, unul ales după criteriul „interpretare”;</p> <p>- întrebări numerotate, cea mai bună, colorată.</p>
III	<ul style="list-style-type: none"> Povestirea detaliată și cea în rezumat; momentele subiectului. 	Interviu cu Ionel (întrebări pentru el).	<p><u>Activitate colectivă</u> a clasei, de formulare a întrebărilor, prin aprecieri, sugestii.</p>
IV	<ul style="list-style-type: none"> Dialogul și rolul său. 	Interviu cu Ionel (răspunsurile lui, numerotate corespunzător întrebărilor formulate anterior).	<p><u>Activitate de grup:</u></p> <p>- doi elevi (unul, ales după criteriul „interpretare”).</p>
V	<ul style="list-style-type: none"> Caracterizarea personajului Ionel - schemă orientativă. 	Monologul explicativ al lui Ionel („De ce m-am comportat așa?”...).	<p><u>Activitate de grup:</u></p> <p>doi elevi.</p>
VI	<ul style="list-style-type: none"> Caracterizarea d-nei Popescu: <ul style="list-style-type: none"> - aplicații, - mijloace de caracterizare. 	Sfaturi pentru d-na Popescu (Ce e de făcut, ca Ionel să devină „băiat bun?”).	<p><u>Activitate de grup:</u></p> <p>doi elevi;</p> <p>- Sugestiile se vor numera;</p> <p>- Va fi colorată soluția considerată ideală.</p>
VII	<ul style="list-style-type: none"> Trecerea de la vorbirea directă la cea indirectă. 	<ul style="list-style-type: none"> - Două colaje, ce să sugereze ideea de armonie și de dizarmonie în „familie”, cu imagini din lumea plantelor și a animalelor; - Fond muzical înregistrat pe CD, cu aceleași sugestii (armonie și dizarmonie). 	<p><u>Activitate individuală</u> - trei elevi:</p> <p>- doi dintre ei vor realiza colaje, însoțite de note personale și scurte comentarii;</p> <p>- unul va înregistra muzică.</p>
VII	<ul style="list-style-type: none"> Atitudine Interpretativă 	Dezvăluie impresiile trăite în acest text.	<p><u>Activitate individuală</u></p> <p>trei elevi:</p> <p>- un elev- Ionel</p> <p>- un elev-doamna Popescu</p> <p>- un elev-musafirul</p>

➤ JURNALUI REFLEXIV, textul suport „*Charlie și fabrica de ciocolată*”, după Roald Dahl

Pe parcursul a 2 ore din unitatea de învățare se desfășoară următoarele activități de învățare:

- folosirea metodelor gândirii critice pentru explorarea textului: *explozia stelară, cvintetul*;

- identificarea cuvintelor necunoscute și explicarea lor;
- integrarea cuvintelor nou-învățate în rețele lexicale;
- formularea de răspunsuri la întrebări pentru ilustrarea secvențelor narative:
Cine? Ce face? Cum? Când? De ce?
- formularea de răspunsuri la întrebări pentru marcarea secvențelor descriptive:
Ce este descris? Ce face? Cum? De cine? De ce?
- redactarea unor enunțuri explicative, folosind cuvinte din text pentru a prezenta aspecte ilustrate;
- formularea unor opinii cu privire la mesajul reținut din text;
- scrierea creativă pornind de la titlul textului;
- discutarea aspectelor relevante descoperite în text, referitoare la personaj:
Ce îi place personajului? Cum se mișcă/se deplasează? Cum vorbește?

Tabelul 4. Textul *Charlie și fabrica de ciocolată*, după Roald Dahl

SARCINI REALIZATE	
I sarcină:	precizarea textului, autorului, personajelor principale
A II-a sarcină:	<ul style="list-style-type: none"> • Precizarea personajelor secundare: • Recapitularea pe scurt și a semnelor de punctuație. Deoarece domnul Wonka este descris pe îndelete în text, am ales să fie personajul caracterizat și astfel, trei bucățele de ciocolată i-au fost dedicate (însușiri fizice, morale, desen) • Identificarea secvențelor descriptive și dialogate citite de către copii; • Refăcerea traseului parcurs de vizitatori de la intrare până în sala de ciocolată; • Realizarea unui desen a acestor locuri.
A III-a sarcina:	<p>Descrierea fapturilor neobișnuite care lucrează în fabrica de ciocolată. Textul propus este un fragment, se sfârșește fără a da informații despre acestea. A fost un moment când cei care nu au citit cartea și-au dat frâu liber imaginației, iar ceilalți și-au rememorat cele citite.</p> <p>A urmat un cvintet care a plecat de la cuvântul ciocolată.</p> <p>Și-au exprimat propriile opinii și au și argumentat enunțuri date despre ciocolată.</p>
Final:	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda 4 colțuri <p>Pe foi A3, sunt scrise mesaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ciocolata este gustoasă și sănătoasă. ▪ Ciocolata este gustoasă, dar nu este sănătoasă. ▪ Ciocolata nu e gustoasă, dar e sănătoasă. ▪ Ciocolata nu e nici gustoasă, nici sănătoasă. <p>Atașate corespunzător, elevii trebuie să reflecteze asupra lor și să aleagă mesajul ce i se potrivește cel mai mult.</p> <p>Au urmat prezentarea cu informații despre beneficiile și riscurile consumului de ciocolată.</p>

Elevii primesc sarcini de lucru prin intermediul cărora se face o incursiune în universul textului, citind, descoperind anumite informații, identificând personajele și locurile prezentate, exprimând propriile păreri.

Tabelul 5. Algoritmul așteptărilor, textul *Charlie și fabrica de ciocolată*, după Roald Dahl

Ce am intenționat?	<ul style="list-style-type: none"> • Toate exercițiile pe care le-am propus au avut rolul de a-i implica activ pe elevi și de a-i ajuta să aprofundeze conținutul textului literar. Am conceput o fișă de lucru ale cărei sarcini de lucru se desfășoară pe imaginea unei „ciocolate”.
Ce am obținut?	<ul style="list-style-type: none"> • Implicați activ, elevii au explorat singuri textul literar, au extras din text informații esențiale de conținut, au povestit, au descoperit singuri trăsăturile personajelor, au făcut predicții, și-au exprimat opiniile. • Demersul didactic a avut un impact pozitiv asupra elevilor. <p><u>Reacțiile elevilor:</u> Elevii au avut reacții pozitive, au fost antrenați și interesați pe tot parcursul celor 2 ore, și-au dus sarcinile la bun sfârșit.</p> <p><u>Feedback-ul oferit elevilor:</u> Îndrumare pe parcursul activității, sprijin, aprecieri verbale.</p>
Ce îmi propun?	Consider că activitățile de învățare propuse au contribuit la formarea competențelor specifice vizate și îmi propun și pe viitor activități atractive care să permită elevilor valorificarea atitudinilor interpretative.

➤ Metoda CAUZA/EFECT...DACA...ATUNCI..., textul suport, *Cei trei prieteni*, (poveste populară)

Tabelul 6. Metoda cauză-efect în baza textului *Cei trei prieteni*

ALGORITMUL	SARCINILE
Ce s-ar întâmpla dacă oamenii n-ar prieteni ?	*Dacă n-ar prieteni atunci n-ar avea cui să se plângă, să-și spună bucuriile...
Cutia fermecată:	<ul style="list-style-type: none"> • Conține niște pliculețe. În ele sunt proverbe. Căpitanul fiecărei echipe se apropie și extrage plicul.
Lucrul în echipe:	<ul style="list-style-type: none"> • Elevii sunt solicitați să restabilească cuvintele rătăcite pentru a descoperi proverbul, apoi să interpreteze mesajul desprins.
Îmbogățirea vocabularului:	Explicația expresiilor din text.
Citirea model	De către elev care citește bine/ învățător
Întrebări în baza textului	-Când are loc acțiunea în text? Argumentează răspunsul.
Citirea estafetă	(zic “stop” și elevul numește cine să citească mai departe).
Citirea selectivă:	<ul style="list-style-type: none"> • Citește fragmentul în care omul se adresează prietenilor? • Ce l-a făcut să se adreseze lor? • Ce i-a răspuns I prieten? • Ce motiv a găsit al II-lea prieten ca să nu meargă cu el? • Cine s-a comportat ca un adevărat prieten? • Citește fraza care conține ideea principală a textului. • Găsește comparațiile aplicate în text.
Lucrul în echipe:	<p align="center">BIROUL AVOCAȚILOR</p> <p>I echipă: II echipă: Găsiți și apărați-l pe primul Gasiți argumente și apărați-l prieten. pe al II prieten.</p> <p>III echipă: IV echipă: Găsiți argumente și apărați-l Sunteți judecători obiectivi. pe omul care s-a pomenit Faceți dreptate. în situația dată.</p>
Lucrul independent:	<ul style="list-style-type: none"> • Răspunde în scris la întrebarea: <i>Oare ce s-ar fi întâmplat dacă nu mergea cu el al III-lea prieten?</i>

Textul suport: Povestea „Degețica” după H. C. Andersen

Tabelul 7. Interpretarea textului *Degețica*, după H.C.Andersen

I. Prelectura textului	<ul style="list-style-type: none"> • Bună dimineața, iubitorilor de _____, _____, _____ • Degețica e atât de mică, încât pare a fi un (o) _____, _____ • Mi se pare că azi la lecție noi vom _____, _____ • Colegilor le urez... • Se aude un plânset...(secvență audio) • Elevi, ce s-a întâmplat? Să fie oare supărat cineva dintre voi? • Al cui să fie plânsetul? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Presupuneri...probabil că un copil..., un pisic... ▪ Condiționez conversația spre textul „Degețica”,după H. Ch. Andersen în concordanță cu imaginile din film, secvență de 1-2 minute. • De ce vă aduce aminte?De textul <i>Degețica</i>, după H. C. Andersen
II. Înțelegerea și interpretarea textului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Azi vom dezlega tainele literare ale textului „Degețica”și ne vom exprima propria opinie despre personajele textului. ▪ Cei care se vor remarca prin răspunsuri originale vor primi câte o mascotă- Degețica; ▪ Lectura multiplă: în lanț, ștafetă, ecou, în perechi; ▪ Interviu literar; ▪ Utilizarea formulelor de politețe; ▪ Clasa împărțită în două rânduri: își va oferi întrebări în baza textului
III. Reflecția	<ul style="list-style-type: none"> • Ordonarea în grup a ideilor textului: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Broasca urâtă ✓ Salvarea de către peștișori ✓ Salvarea rândunicii ✓ Împăratul florilor • Dezvoltarea fiecărei idei; • Vizionarea unei secvențe din filmul „Degețica”, momentul în care Degețica salvează rândunica; • Expunerea orală a fragmentului de text ce corespunde secvenței video, vizionate. • Cum apreciați comportamentul Degețicăi? • Caracterizați-o pe Degețica conform însușirilor din text

Tabelul 8. Aplicarea strategiilor didactice. Textul suport: *Legenda lui Moș Crăciun*

Metoda: CUBUL	<p><u>Descrieți</u> omul bătrân din text.</p> <p><u>Comparați</u> traiul bătrânului cu cel al copiilor.</p> <p><u>Alcătuți</u> familia lexicală a cuvântului „joc”.</p> <p><u>Analizați</u> părțile de vorbire învățate: <i>El a meșterit jucării minunate.</i></p> <p><u>Argumentați</u> că textul este o legendă?</p> <p><u>Asociați</u> corect îmbinările de cuvinte pentru a obține comparații:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obraji roșii • ochi negri <ul style="list-style-type: none"> • ca tăciunele • fulgi mari • ca niște fl uturi • ca para focului
Metoda: CERCUL DE ROL	<p>I. <u>Pictorii</u> Redați prin desen starea emoțională a crăiesei zăpezii la final de text.</p> <p>II. <u>Poeții</u> Alcătuiți versuri despre crăiasa zăpezii în baza rimelor propuse:</p> <p style="padding-left: 40px;">_____ toată _____ decorată. _____ zboară _____ dispară.</p> <p>III. <u>Actorii</u> Prezentați prin gest, mimică și replică stările sufletești pe care le-a trăit Crăiasa Zăpezii în momentul desfășurării acțiunilor în text.</p> <p>IV. <u>Muzicienii</u> Compuneți și interpretați melodia pentru versurile propuse:</p>

	<p>Într-o zi Crăiasa Zăpezii Și pleacă departe-n zare Se-mbracă în catifea La copii mititei.</p> <p>V. <i>Naturaliștii curioși</i> Amintiți-vă despre unele curiozități despre Moș Crăciun, apoi relațați colegilor.</p>
<p>Metoda de sinteză a textului : FIȘA DE LECTURĂ, ce presupune completarea enunțurilor în baza textului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Personajul principal al legendei este <i>un om bătrân</i> . • Acțiunea se desfășoară la început (unde?) <i>marginea unei păduri</i>, apoi în <i>Împărăția Zăpezilor</i>, iar în final <i>în sat</i>. • Mi-a părut ciudat că <i>moșul a pornit singur la drum</i>. • Sunt curios/curioasă să aflu dacă <i>moșul trăiește</i>. • Aș vrea/n-aș vrea să trăiesc în <i>Țara Zăpezilor</i>, pentru că <i>e foarte frig</i> . • Sunt convins/convinsă că copii îl vor aștepta <i>în fiecare an</i>. • Dacă aș putea, aș <i>face jucării pentru cei mici</i>. • Mă bucur enorm atunci când <i>vin sărbătorile de iarnă</i>. • Învățătorul urmărește să formeze elevilor deprinderi de comunicare orală.

În concluzie, formarea atitudinii interpretative a elevului față de textul literar solicită a fi inițiată prin aplicarea strategiilor didactice. Calitatea interpretării este determinată de acuratețea comprehensiunii, datorită strategiilor implementate și importanța lor. Cristalizăm preferința literară a cititorului și atitudinea lui pozitivă față de un personaj, care îi servește drept model elevului. Imaginea creată a provocat discuții care au generat reflecții valorice determinate de trăsăturile personajelor. Evidențiem o pledoarie pentru: comunicare; creativitate; atitudine vis-a-vis de mesaj, personaje, valori. Strategiile didactice care tocmai ar stimula interesul de cunoaștere a elevilor, ar motiva activitatea lor de lectură și de interpretare a textelor literare, valorificate conform condițiilor stabilite, au contribuit la formarea atitudinilor interpretative ale elevilor din clasele primare.

Bibliografie

1. Baraliuc N. Formarea competenței de receptare a textelor literare de către copiii de vârstă preșcolară mare. Autoref. teză dr. ped. Ch.: Institutul de Științe ale Educației, 2010. 30 p.
2. Cartaleanu T., Cosovan O. Atelierul de lectură în demersul educațional. Strategii de dezvoltare a gândirii critice. Chișinău, 2004.
3. Chindriș Ș. A. Strategii de dezvoltare a abilităților de lectură la școlarii mici. Lucrare de disertație. Arad, 2014. 60 p.
4. Cornea P. Introducere în teoria lecturii. Ed. I. București: Minerva, 1988. p. XIII.
5. Jude I. Psihologia socială și optim educațional. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 2002.
6. Marin M. Didactica lecturii. Ch: Cartier, 2013.
7. Marino A. Hermeneutica ideii de literatură. Cluj-Napoca: Dacia, 1987.
8. Pâslaru V. Introducere în teoria educației literar-artistice. ediția a II-a, revăzută. București: Sigma. 2001. 311 p. ISBN 9975-906-41-9. p.61.
9. Șerdean I. Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar. București: Corint. 2008. 320 p. ISBN 978-973-135-233-6. p.219.